

АНАЛИЗА БИЛАНСА

Додатак „Народном Благостању“

БРОЈ 30

БЕОГРАД, 25 ЈУЛИ 1936.

ГОДИНА VIII

Садржај:

Државна фабрика шећера на џукарџи
Југословенски лојд а. д., Сплит
Сапониа д. д., Осијек, (прије Миларна ин свечарна д. д., Љубљана)

ДРЖАВНА ФАБРИКА ШЕЌЕРА НА ЏУКАРИЦИ

Прџликом анализе биланса Државне фабрике шећера на џукарџи за 1934/35 годину (бр. 1 од 4 јануара 1936) приметџи смо да смо, с обзиром на необићно тешке прилике у којима се налази наша индустрија шећера, били пријатно изненадени, кад смо проћитали да је та фабрика 1934/35 пословну годину закључџила са добитком од 10,3 милиона динара. Тада смо нагласџили да би било сасвим погрешно, када би на основу тог изузетно веома повољног резултата закључџили, да су се прилике у нашој шећерној индустрији знатно поправиле. Ову тезу нам потврђују и закључџни раћуни исте фабрике за 1935/36 год.

Благодарећи с једне стране повољној структури самог предузећа, а с друге стране најригорознијој штедњи која је од стране управе применјивана са много енергије и разумевања за данашње прилике, Државна фабрика шећера на џукарџи завршила је и 1935/36 пословну године са чистим добитком од 4,64 милиона динара. Иако тај добитак у ствари не достиже ни половину од онога из претходне године, ипак сматрамо да је и такав резултат још увек необићно повољан. Треба наиме имати у виду да су фабрике због јаке међусобне конкуренције биле приморане да спусте цене шећера до најниже границе. Далје обаранје цена било је заиста сасвим немогуће, па је право ћудо да је нека фабрика и при тако ниским продајним ценама могла уопште да дoде до чистог добитка.

Како се борба око цена, водена између шећерних фабрика већ више година, стишала тек концем 1935 године, повољно дејство те ћинјенџице могло је само незначитним делом да дoде до изражаја већ у закључџним раћунима за последњу пословну годину, која је завршена 31 марта 1936. Ми смо већ имали прилике да детаљно изложџимо узроке и мотиве те борбе. С једне стране ту је било недовољно дејство наше фискалне односно трошаринске политике, а са друге — нагло опадање потрошње због кризе и смањенја куповне снаге потрошача, и следствено хиперпродукција, која је опет изазвала оштру међусобну утакмицу путем образовања цена. Пошто се увидела неодрживост и штетност тога стања, држава је дозволџила да се приступи решавању питања продаје шећера. Оно је, после дугих преговарања, у новембру 1935 године и решено, тако да су се и цене поћеле опорављати. Како се и стање у привреди полaко поправља, а куповна снага потрошача постепено опет расте, изгледи шећерне индустрије су сада такоде нешто повољнији. Већ је запажено извесно повећање домаће потрошње шећера, тако да се у току првог полгода 1936 продаја побољшала, а и залихе из ланјске кампање се нормално смањују. Иначе, овогодишња кампања шећера обављена је под веома повољним времевским приликaма. Квалитет шећерне репе био је углавном знатно бољи од оног у претходној години.

Па ипак, упркос поменутиим повољнијим изгледима, ми и далје сматрамо да криза наше шећерне индустрије није још пребродена. Наше фабрике шећера може спастџи само — осетнији

пораст потрошње, која је код нас врло слаба. На сваког становника не отпада већа просечна потрошња од 5 кг годишње. Међутим, потрошња у Данској, Енглеској, Шведској, Швајцарској и у неким другим државaма је скоро 10 пута већа од наше. Довољно велико повећање потрошње није могуће без снижења цена. Већ смо констатовали да фабрике са своје стране не могу ништа да учине у том погледу. Обаранје цена које се плаћају произвођачима репе не би дало одговарајући ефекат, а ни с политичког гледишта не изгледа целовитно. Према томе, у обзир би дошло једино снижење сувише високе трошарине, која износи 7,50 динара од једног кг. кристалног, а 8,05 динара од једног кг. шећера у кoчки. Сматрамо да би држава тиме учинила велику корист и својим финансијама, пошто би се услед смањена трошаринске стопе омогућила знатно већа потрошња шећера, а ова би имала за поседџицу повећање прихода од трошарине.

У доњој табџици доносимо главне билансне позџиције Државне фабрике шећера на џукарџи за 1930/31 и за две последње пословне године:

Раћун изравнања			
Акџива	1930/31	1934/35	1935/36
у хиљадaма динара			
Готовина			
у благајни	108	30	67
џиро раћ. код банка	18.626	4.841	4.800
Укупно	18.734	4.871	4.867
Дуџници			
текући раћун	2.582	9.309	4.481
гаранције	—	12.337	8.044
фaбрићни економџи	162	397	649
предујмовџи	10.823	1.709	1.316
предујмовџи М. Правде	1.013	916	—
дознаке на путу	—	—	—
преносна камата	—	30	25
Мин. фин. раћ. вишкова	9.712	—	—
комитенти за шећер	2.301	—	—
Укупно	26.596	24.698	14.909
Фабрикати	22.650	46.529	41.539
Непокретности			
земљиште и зграде	9.660	9.329	9.150
целокуп. маш. уредај	7.650	6.635	6.310
Укупно	17.310	15.964	15.460
Разна акџива			
покретности	2.777	1.746	1.541
вредност рез. фонда	6.946	4.068	4.351
улоџи пенз. фонда	—	369	533
евџиденц. раћуни	—	6.947	8.747
Укупно	9.723	13.130	15.172

Pasiva			
Sopstvena sredstva			
obrotni kapital	41.740	43.301	43.301
rezervni fond	10.726	11.035	11.268
fond za obnovu	11.828	13.696	13.825
specijalni fond	1.320	—	—
penzioni fond	—	462	733
Ukupno	65.604	68.493	69.154
Poverioci			
Min. fin. dotacije dobiti	12.205	8.362	3.642
tantijeme	1.445	310	111
Min. fin. trošarina	10.977	—	—
otpisi dužn. M. Pravde	1.013	916	—
šećer u komisijon	777	4.882	—
razni po tek. rač.	1.461	2.006	1.420
prenosni poverioci	1.517	919	744
poverioci garancija	—	12.337	8.041
neisplaćena repa i razni	14	20	87
Ukupno	29.409	29.752	14.045
Evidenc. računi	—	6.947	8.747
Zbir bilansa	95.013	105.192	91.947

Zbir bilansa u 1935/36 iznosi 91,9 milion i manji je za 13,2 miliona dinara nego u prethodnoj godini. Ako se prvo zadržimo kod pasive, vidimo da su sopstvena sredstva fabrike ostala gotovo nepromenjena, odnosno zbog dotacija fondovima čak su i porasla za 660 hiljada, sa 68,49 miliona u 1934/35 na 69,15 miliona u 1935/36 godini. Kao državno preduzeće fabrika nema sopstvene glavnice. Mesto toga postoji »obrotni kapital«, koji poslednjih godina iznosi 43,3 miliona a formiran je iz čiste dobiti, najvećim delom u 1926/27 i 1927/28 godini. Ova pozicija ne predstavlja sav obrtni kapital fabrike. Fondovi (za obnovu i rezervni) iznose nešto iznad 25 miliona, a poverioci 14 miliona (prema 29,75 miliona u 1934/35).

Ako malo bolje pogledamo sastav pozicije »poverioci«, dolazimo do zaključka da Državna fabrika šećera na Čukarici u stvari i nema poverilaca u uobičajenom smislu te reči. To znači da ona ne mora da plaća nikakve kamate i da je u tom pogledu gotovo u povoljnijem položaju od ma koje druge fabrike šećera u zemlji. Među »poveriocima« iskazano je na prvom mestu Ministarstvo finansija sa 3,64 miliona za čistu dobit koja je preostala posle odvajanja za fondove i nagradu upravi i osoblju. Poverioci garancija, prema kojima se u aktivni nalaze dužnici garancija, iskazani su sa 8 miliona prema 12,3 miliona u prethodnoj godini. Ako se od ukupnog iznosa poverilaca (14 miliona) oduzmu pomenute dve pozicije, vidi se da sve ostale obaveze fabrike, uračunavši i »prenosne poverioce«, iznose samo 2,36 miliona.

Odvajanja za fondove vrše se redovno. Iako su u toku poslednjih godina nabavljana nova postrojenja na račun fondova za obnovu, ovaj ipak iznosi 13,85 miliona, dok je u aktivni vrednost svih nepokretnosti, koje se sastoje iz zemljišta, zgrada i celokupnog mašinskog uređaja, iskazana samo sa 15,46 miliona. Današnja stvarna vrednost investicija je sigurno znatno veća. To znači da fabrika ima tihe rezerve. Početkom 1926, kada je ona postala državnom svojom, uređaj je bio stariji i sa malim kapacitetom, ali je u međuvremenu zamenjen i modernizovan.

Vrednost fabrikata na lageru, naime šećera, melase i rezanaca, iskazana je u poslednjoj godini sa 41,5 miliona dinara i manja je za 5 miliona nego 1934/35. Iz toga bi se moglo zaključiti da se ranije zalihe postepeno smanjuju. Na žalost ne raspoložemo sa podacima o proizvodnji fabrike na Čukarici za nekoliko poslednjih godina, ali s obzirom na to da je poslednja kampanja u zemlji skoro bez izuzetka bila povoljnija od prethodne, smatramo da ni njena proizvodnja u 1935 nije bila manja od one u 1934 godini. Uporedenje zalihe za dve poslednje godine sa onom za 1930/31 (22,65

miliona dinara) pokazuje da je situacija naše šećerne industrije još uvek teška. U 1928/29 vrednost fabrikata na lageru bila je čak samo 13,8 miliona dinara, tj. iznosila je samo jednu trećinu od današnje.

Gotovina u blagajni i na žiro-računu kod banaka iznosi 4,8 miliona, gotovo jednako kao i prethodne godine. Međutim, dužnici su u 1935/36 za čitavih 10 miliona manji nego u prethodnoj godini i iznose 14,9 miliona prema 24,7 miliona u 1934/35. Pre svega, imamo jedno smanjenje od skoro 5 miliona kod dužnika po tekućim računima, zatim drugo smanjenje od 4,3 miliona kod dužnika po garancijama, i najzad, nestala je iz bilansa pozicija »predumjovi Ministarstva pravde«, koji su još u 1934/35 bili iskazani sa 916 hiljada dinara. Međutim, moguće je da su ovi predumjovi prebačeni među evidencione račune, koji su porasli sa 6,9 na 8,7 miliona dinara.

Račun gubitka i dobitka

Rashodi	1930/31	1934/35	1935/36
u hiljadama dinara			
Održanje fabr., plate i dr.	7.792	5.709	7.287
Porez i prirezi	5.846	4.674	3.862
Otpisi	1.402	914	912
Ukupno	15.040	11.297	10.061
Podela čiste dobiti			
rez. fondu 5%	803	516	233
fondu za obnovu 10%	1.606	1.032	465
nagrada upravi	642	103	37
nagrada osoblju	803	206	74
penz. fondu	—	100	200
dobit - ostatak Min. fin	12.205	8.362	3.642
Čista dobit	16.059	10.319	4.651
Prihodi			
Od proizvodnje	27.573	19.935	13.306
Vanred.			
prih., kamata, prov.	3.526	1.681	1.407
Zbir prihoda — rashoda	31.099	21.616	14.713

Prihodi od proizvodnje iznosili su u poslednjoj godini 13,3 miliona dinara prema 19,93 miliona u prethodnoj ili 27,57 miliona u 1930/31 ili čak 35,6 miliona dinara u 1929/30. Manjak prihoda u 1935/36 u odnosu na prethodnu godinu iznosi 6,63 miliona dinara, a prouzrokovan je uglavnom nižim cenuma šećera i izvesnim poskupljenjem šećerne repe. Razume se, da se redukcijama na strani rashoda nije mogao nikako nadoknaditi tako ogromni manjak kod prihoda od proizvodnje.

Inače, rashodi na koje je uprava fabrike mogla uticati reducirani su do krajnjih granica mogućnosti. Tako na primer za održavanje fabrike, plate, nadnice i ostale rashode izdato je samo 5,28 miliona prema 5,71 miliona u 1934/35 ili 11,11 miliona u 1928/29. Iako državno preduzeće, ipak fabrika ne uživa nikakve specijalne privilegije. Za porez i prireze ona je izdala 3,86 miliona prema 4,67 u prethodnoj godini. Jedino preimućstvo koje ona ima nad ostalim fabrikama šećera je u tome, što joj se u neposrednoj blizini nalazi Beograd koji predstavlja dosta veliku potrošačku oblast, tako da se mogu postići izvesne uštede u transportnim troškovima gotove robe.

Kao što je već spomenuto, čista dobit za prošlu poslovnu godinu iznosi 4,65 miliona dinara. Od toga je odvojeno za fondove fabrike 700 hiljada dinara, za penzioni fond 200 hiljada, za nagradu upravi i osoblju 111 hiljada, a ostatak dobiti od 3 miliona 642 hiljade odobren je Ministarstvu finansija, odeljenju za budžet, kao višak prihoda.

U upravi se nalaze sledeća gospoda: Sima Milošević, kao predsednik Upravnog veća; Dragutin Prica i Toplica Pešić kao članovi. Direktor je g. Velimir Đurđić.

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ЛОЈД А. Д. — СПЛИТ

Како је међународна трговина, нарочито прекоморска, за време кризе јако назадовала, постале су и прилике у поморском паробродарству готово неиздржљиве. Ниске превозне цене онемогућиле су многим бродовима рентабилно пословање или су снизиле рентабилитет до најнижих граница. У вези с тим паробродарска друштва су била приморана да повуку из промета многе своје бродове и у разним лукама је било везано неколико милиона тона незапосленог бродарског простора. За неколико година цене појединих пароброда пале су на половину, па и на четвртину од ранијих цена. Разуме се да су и редовни приходи пословања код готово свих паробродарских друштава били недовољни за вршење амортизације пловног парка у обиму у којем су падале цене пароброда.

Нашим паробродарским друштвима се мора одати пуно признање, што су имали храбрости да своје губитке отворено прикажу и да изврше потребно снижење главнице. Тако су акционари Југословенског Лојда већ на збору одржаном 24 јула 1934 одлучили, да се друштвена главница снизи са 15 милиона златних динара на 7,5 милиона, и то смањењем номинале акција од 25 на 12,5 златних динара. Да би се прилике сасвим средиле, они су пристали и на даље жртве. Ванредни збор акционара одржан 25 марта 1935 године решио је, да се већ снижена главница од 7,5 милиона златних динара прерачуна на 60 милиона законске динарске валуте. Како је за ово претварање главнице узета релација између златног и данашњег динара од 1 према 8, док је она по стабилизационом курсу као 1 према 11, а према данашњем фактичном стању као 1 према 15, то треба и ову меру схватити као даљи делимични отпис главнице. На тај начин је потпуно елиминирао не само губитак који се показао у пословању за време депресије, него и губитак који је настао због тога, што пловни парк више није претстављао ону вредност која је исказана у билансу. Благодарећи поменутој жртви коју су учинили акционари, билансна вредност пароброда и остале активе опет је у складу са стварношћу.

Код Југословенског Лојда имамо и других промена. У циљу успешнијег одолевања кризи друштво је већ 1930 године одлучило да изврши извесну преоријентацију. Како је криза најтеже погодила управо друштва која се баве превозом робе, а пословање Југословенског Лојда се од првог почетка заснивало искључиво на робном промету, купљен је одмах 1930 године у Енглеској један луксузан брод, крштен именован „Краљица Марија”, с тим да се употреби за вршење туристичких путовања по Средоземном Мору. Може се рећи да је у том погледу постигнут потпуни успех. У току 1935 друштво је извршило 10 таквих кружних путовања и превезло је преко 2.000 путника. Окуражен успехом у првом покушају, Југословенски Лојд је одлучио да набави још једну сличну лађу. Тако је дошло до куповине пароброда „Принцеза Олга”, који је после „Краљице Марије” највећа јединица југословенске трговачке морнарице. Друштво није ни у чему штедило да и овај пароброд најсавременији преуреди и укусно декорира, и он је почео саобраћати у мају 1935 године у 14-дневној брзој луксузној путничко-теретној прузи између Јадрана и Грчке, Палестине и Египта. До краја прошле године извршено је 14 путовања и превезено је преко 4 хиљаде путника. За време сезоне биле су све кабине на лађи распродате. То је најбољи доказ да се и овај пароброд већ афирмирао исто тако добро, као што је то случај са бродом „Краљица Марија”. Иначе, треба нагласити да ова два луксузна брода успешно популаризују туризам код нас и да врше ефикасну пропаганду за нашу земљу по Средоземном Мору.

Што се тиче успеха пословања, може се рећи да је ситуација и у том погледу опет нешто повољнија. После трију тешких година закључених са знатним губицима, Југословенски Лојд је 1934 године, први пут за време кризе,

могао да исказе добитак благодарећи томе што је дошло до извесног олакшања у кризи светског паробродарства. Подељена је чак и дивиденда. И 1935 година је завршена са добитком, јер се олакшање продужило, али ипак не у толикој мери, да би се могло говорити о престанку кризе. Тражња за тонажом је још увек ограничена, и лађе, нарочито теретне, тешко налазе запослење. Даљи пад превозних цена спречен је једино благодарећи споразуму који су у Лондону закључила сва већа паробродарска друштва, међу њима и југословенска.

Главне билансне позиције Југословенског Лојда а. д. за последње четири године овако изгледају:

Рачун изравњања

	1932.	1933.	1934.	1935.
	у хиљ. злат. динара		у хиљ. папирних динара	
Пароброди	24.178	24.178	12.004	126.916
Инвестиције	931	931	931	6.694
Непокретнине	229	229	229	850
Намештај	18	18	17	133
Банке и благајна	—	—	490	4.403
Дужници разни	1.976	2.819	4.174	17.363
Губитак	1.970	1.995	—	—
Пасива				
Главница	15.000	15.000	7.500	60.000
Резервни фонд	4.636	5.845	900	18.522
Повериоци	9.666	9.325	8.716	68.433
Добитак	—	—	692	8.719
Збир биланса	29.302	30.170	17.845	156.359

Рачун губитка и добитка

Расходи				
Пренос губитка	645	1.972	—	—
Поправци за класу	105	94	257	1.147
Управни трошкови	185	155	179	2.039
Трошкови осигурања	515	473	—	—
Амортизациони фонд	1.209	1.209	900	9.519
Резервни фонд	—	—	36	320
Отпис курс. разл.	20	10	10	—
Чиста добит	—	—	692	8.719
Приходи				
Пренос добити	—	—	—	2.636
Пренос рез. фонда	100	—	—	—
Приход пословања	609	1.918	2.075	19.109
Губитак	1.970	1.995	—	—
Збир прихода-расхода	2.679	3.913	2.075	21.745

Закључни рачуни за 1935 годину донети су по први пут у законској динарској валути. Због тога је донекле отежано упоређивање података за 1935 са онима из ранијих година. Ако се најпре задржимо код пасиве, видимо да сопствена средства заједно с фондом амортизације износе 79,2 милиона. Томе треба додати и неподељену чисту зараду од 9,3 милиона која се преноси на нови рачун, тако да укупна сопствена средства износе преко 83 милиона динара. На супрот томе стоје повериоци у износу од 68,4 милиона. Однос између сопствених и туђих средстава у 1935 години је као 55 према 45, док је у 1934 години био као 50 према 50. То значи да се структура пасиве осетно поправља, упркос претварању главнице са златних у папирне динаре по необично ниској релацији од 1 према 8. То значи даље да су се повериоци и прошле године смањили и да се постепено ликвидира дуг који је био закључен ради набавке нових јединица.

Пароброди су исказани са 126,9 милиона папирних према 12 милиона златних динара у 1934 години и 18,33 милиона златних динара у 1933 (24,17 милиона минус фонд амортизације 5,84 милиона). Као што се види, билансна вредност пароброда доведена је у склад са стварним ценама већ у 1934 години, тако да се у 1935 углавном није

морао вршити никакав даљи отпис. Једино су приликом прерачуна златних динара у папирне извршене незнатне корекције, које су се у међувремену показале као потребне. Иначе, као што је споменуто, прошле године је купљен пароброд „Принцеза Олга“, а од старијих лађа продате су две „Истина“ и „Израда“ домаћем друштву „Оцеанија“, а трећи пароброд „Душан Силни“, који је био 30 година стар, продај је Јапанцима. Југословенски Лојд има данас, поред „Краљице Марије“ и „Принцезе Олге“, још 19 лађа, од којих свака носи просечно по 8.250 енглеских тона терета. Друштво је почело да изводи систематску модернизацију постојећих теретних лађа, у циљу смањења трошкова за погон. До данас је модернизационо 9 друштвених пароброда. Осим тога, на броду „Краљица Марија“ продужена је и потпуно проведена кроз читав брод инсталација текуће топле и хладне воде.

Управа напомиње у свом извештају, да је почетком 1936 набавила знатан пакет акција „Прекоморске пловидбе“ д.д., чиме је Југословенски Лојд осигурао себи већину у том друштву, које поседује 3 модерне теретне лађе од укупно 25.700 тона носивости. Ова набавка доћи ће до изражаја тек у билансу за 1936 годину.

Од осталих позиција у активи највећи су „Дужници“. Они износе 17,36 милиона папирних динара према 4,17 милиона златних динара у претходној години, што значи да су се у 1935 знатно смањили. Иначе, преко овог рачуна књижи се и субвенција коју Југословенски Лојд потражује од државе. И инвестиције показују према ранијим годинама извесно смањење. У 1935 оне су исказане са 6,69 милиона папирних према 931 хиљада златних динара у току 3 претходне године.

Приход пословања био је прошле године 19,1 милиона, а по одбитку трошкова 15,92 милиона динара. После дотације амортизационом фонду од 9,5 милиона и резервном фонду од 320 хиљада чисти добитак за 1935 годину износи 6 милиона 83 хиљаде, а са преносом из 1934 године 8 милиона 719 хиљада на име 7% дивиденде и исплате 10% дивидендног пореза (у 1934 години 6% дивиденда и порез), а остатак од 3,92 милиона пренет је на нови рачун.

САПОНИА Д. Д., ОСИЈЕК, (ПРИЈЕ МИЛАРНА ИН СВЕЧАРНА Д. Д., ЉУБЉАНА)

Потрошња фабрички произведених сапуна код нас ни у 1935 године није порасла. Она је вероватно опет нешто назадовала, јер сељаци као најмногбројнији ред потрошача, због слабе куповне снаге и оскудице новчаних средстава, све више употребљавају кућевни сапун. Сапонија д. д., Осиек, је ипак успела да повећа своју продају. Али то није последица повећања потрошње у земљи, већ је изазвано другим узроцима. Пре свега, Сапонија је друштво за продају познатих и добро уведених производа фирме Шихт-Левејер и Миларна ин Свечарна д. д. Повећање продаје робе стоји у вези и с поскупљењем сировина. Већ приликом анализе биланса Југословенског д. д. Шихт-Левејер (Бр. 28 од 11 јула 1936 г.) констатовали смо да су неке сировине, које делом морамо увозити, поскупиле за преко 40%. У вези с тим трговци су се још по старим ценама снабдели с већим залихама, које ће се знатним делом потрошити тек у 1936 години. Најзад, и неки мањи произвођачи сапуна привремено су се повукли са тржишта, јер нису могли благовремено попунити своје залихе сировина. Међутим, ни Сапонији није пошло за руком да повећа промет тоалетних и других бољих врста сапуна.

Код таквих прилика треба се бојати да ће у 1936 и даље опадати не само потрошња, него и продаја сапуна, тим пре што су финансијским законом за 1936/37 годину предвиђени нови јавни терети, који тешко погађају сапунску индустрију, која је због поскупљења сировина

већ била приморана да повећа цене. Повишење прометног и луксузног пореза, увођење прометног пореза на лој, увођење бановинске трошарине на соду, повишење такса на рачуне итд. имаће такође као последицу даље повећање цена сапунских производа, јер је индустрији због поскупљења сировина апсолутно немогуће да сама сноси и те нове терете. С обзиром на то изгледа да је и даље смањење потрошње сапуна неизбежно, а у вези с тим и смањење фискалних прихода. Ми смо више пута имали прилику да докажемо да оптерећивање сировина трошаринама и претерано повећање пореских и трошаринских стопа ретко када води добру, па сматрамо да нови терети наметнути сапунској индустрији неће повећати, него смањити досадашње фискалне приходе.

Као фирма, Сапонија д. д. спада у ред наших најмлађих акционарских друштава, а као предузеће — стара је већ 16 година. Фирма је раније гласила „Миларна ин Свечарна д. д., Љубљана“. Ванредна скупштина акционара од 11 новембра 1935 одобрила је промену назива фирме, као и пренос седишта у Осиек, што је спроведено 1 јануара о. г. Мајоритет акција има Југословенско д. д. Шихт-Левејер, Загреб.

Рачун изравњања

Актива	1934	1935
	у хиљадама динара	
Готовина и банке	92	320
Дужници	1.965	2.638
Роба	333	314
Ефекти	11	11
Намештај	65	65
Пасива		
Главница	500	500
Резервни фонд	17	17
Резерве за отписе	31	44
Резерва за дубиозе	—	559
Повериоци	1.845	1.958
Транзиторне позиц.	24	164
Кауције	769	453
Добитак	49	106
Збир биланса	3.235	3.801

Рачун губитка и добитка

Расходи	1934	1935
Управни трошкови	952	1.443
Камати	11	15
Порези	28	24
Дубиозна потраживања	120	212
Отпис намештаја	12	13
Добитак	49	106
Приходи		
Пренос добитка раније год.	53	49
Од робе	1.119	1.764
Збир прихода — расхода	1.172	1.813

Главница износи само пола милиона, али је то савим довољно ако се узме у обзир, да Сапонија има необично јако залеђе у фирми Шихт-Левејер, чије производе искључиво и продаје. Резерве укључивши и ону за дубиозе износе 620 хиљада. Повериоци су у односу на претходну годину за око 100 хиљада већи и износе 1,96 милиона.

У активи су најглавније позиције дужници и роба. Промене код робе у односу на 1934 су незнатне, а дужници су порасли са 1,96 на 2,63 милиона динара, што је последица јаче продаје.

Управни трошкови износе 1,44 милиона према 952 хиљаде у 1934. Повећање је изазвано првенствено трошковима око промене назива фирме и преноса седишта. Чиста добит за 1935 износи 57 хиљада динара, а са преносом из 1934 године 106 хиљада. Ове године друштво није поделило никакву дивиденду, него се цела чиста добит преноси на нови рачун.